

KALLE

ISOKALLIO

Samuli Huttusen
synnyinlahja

TAMMI

KALLE
ISOKALLIO

Samuli Huttusen
synnyinlahja

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

Kalle Isokallio

Aunen ketjureaktio 2013
Venttiili-Ville 2012
Maaailmanparantaja 2011
Vesimeloni 2010
Putkimies Pietarista 2009
Urhola 2008
Suomalainen puolisuokeltaja 2007
Taivaallinen nappikauppa 2006
Terijoki takaisin 2005
Pelastaja Pelkosenniemieltä 2004
Yrjänä Mäyräjärven iltalypsy 2003
Tuulesta temmattu miljoona 2002
Tohtori Jalkasen perintövirus 2001
Pietari Toropaisen pilvilinna 2000
Paljasjalkainen taivaanvaltias 1999
Vapaa Velkua 1997

© Kalle Isokallio ja Kalkhas Oy sekä Kustannusosakeyhtiö Tammi 2014

ISBN 978-951-31-8011-9

Painettu EU:ssa

Leevi, Miika, Saku ja Emil

*Pojat, tulevaisuus on edessä, katsokaa sinne,
mutta muistakaa myös menneet.*

Mofa

Prologi

Se, että Samuli Huttunen ja Vasili Vissarov syntyivät molemmat tammikuun ensimmäisenä päivänä, oli sattuma. Tai mistä sen tietää, mikä on sattumaa ja mikä ei. Kun seuraa miesten myöhempiä elämänpolkuja, saattoi olla jonkun suunnitelmassa, että heillä olisi jotain yhteistä.

Luterilaisena asiakkailleen näkyvä Jumala antoi Samulille synnyinlahjaksi vilkkaan mielikuvituksen ja kyvyn nähdä asioita kolmiulotteisena arvellen, että niistä voi olla vähävaraiseen perheeseen ja luonnonvaroiltaan köyhään maahan syntyneelle pojalle apuja elon taipaleella. Ortodoksisena Jumalana asiakkailleen näkyvä puolestaan antoi Vasilille lahjaksi mielikuvituksen lisäksi selviytymisen taidon, koska Vasili syntyi Neuvostoliittoon. Sillä, tiesikö Jumala jo silloin että Neuvostoliitto hajoaa, ei ollut lahjaa päätettäessä merkitystä. Yhtä lailla uudelleen syntyneellä Venäjällä tuota taitoa tarvittiin.

Koska luterilaisena esiintyvällä Jumalalla ei ollut sillä hetkellä yhtä isoja asioita hoidettavana kuin ortodoksisella kaksoiskuvallaan hän päätti, että luterilaisilla enkeleilläkin on aikaa ja arkkienkeli Mikael joutaa päätoimisesti katsomaan Samulin perään. Ortodoksisella puolella

oli huomattavasti isompiakin asioita hoidettavana kuin yhden Vasilin vahtiminen. Uskonnon harjoittaminen oli Vasilin syntymän aikoihin Neuvostoliitossa kielletty. Kun suurin osa ortodokseista sattui asumaan kielletyllä alueella, reviirin puolustamisessa oli jumalattoman kova työ. Siksi Jumala antoi Vasilin elämän toisella silmällä seurattavaksi Pyhälle Basileios Suurelle, jonka kuolinpäivä oli tammikuun ensimmäinen. Taivaallisessa hierarkiassa arkkienkelit ovat pyhiä ylempänä, joten ulkopuolisista saattoi tuntua siltä, että Samuli sai paremman kaitsijan, mutta kuten muissakin organisaatioissa myös taivaassa hierarkkinen asema ei aina anna oikeaa kuvaa asemanhaltijan kyvykkyydestä. Kun ottaa huomioon Samulin ja Vasilin luonteiden eroavaisuudet voitaneen todeta, että Jumalan päätös oli huolella harkittu.

Siitä, vaikuttaako ihmisen elämänkulkuun se että Jumala sitä seuraa, ollaan montaa mieltä. Ainakin siitä saa mehevän teologisen riidan aikaan jos väittää, että luterilaisena ja ortodoksisena näkyvät Jumalat keskenään sopivat joidenkin ihmisten kohtaloista. Tiukkapipoisimmat kun ovat sitä mieltä että Jumalia on vain yksi, vaikkei se loogiselta tunnukaan. Jos heitä olisi vain yksi, miksi hän olisi aikojen saatossa sallinut uskonsodat? Kaikki-voipana olisi ne estänyt ja estäisi nykyisetkin. Mutta toisaalta, hyvä isä antaa lastensa välillä mellastaa ja oppia virheistään. Joten ehkä heitä on sittenkin vain yksi, jonka ihmiset näkevät erilaisena ja siksi riitelevät keskenään?

Jos poikalapsi on noin yleisesti ottaen jokseenkin kunnollinen, sen ensimmäisten elinvuosien seuraamisessa ei ole Jumalalle eikä pyhimykselle suurta vaivaa. Kerran kun

antaa pudota jäiseen puroon, se yleensä riittää siihen että lapsi oppii varomaan heikkoja jäitä. Puukolla pitää antaa tehdä pieni haava sormeen, ettei myöhemmällä iällä telo itseään isommin terävien esineiden kanssa askarrellessaan. Pari kertaa kun antaa kompastua polulla törrötävään juureen, lapsi oppii katsomaan eteensä ja säätelemään elonsa vauhtia maastoon sopivaksi. Muunlaisen hyväksi kansalaiseksi kasvattamisen voi huolelta jättää vanhempien vastuulle, kunhan on älynnyt huolehtia siitä että lapsella on kunnolliset vanhemmat.

Nuoruusvuosista ei taivaan tasekirjaan tullut Samulin kohdalle merkittäviä mainintoja. Hieman hymyillen Jumala kirjasi ylös, että Samuli halkaisi syntymäpäivalahjaksi saamansa kumipallon puukolla kahtia ottaakseen selville, mikä pallon saa pomppimaan. Kun sisällä ei ollut minkäänlaista jousta, asia jäi askarruttamaan sen verran että Samuli polki pyörällään Kemiön kirjastoon ja lainasi kirjan Tekniikkaa Nuorille ja osti paperikaupasta liimaa. Ehjäksi liimattu pallo pomppi korjauksen jälkeen, mutta huonommin kuin ennen ja vähän sinne sun tänne. Fysiikankirjasta Samuli sai selville, että pallon sisällä oleva ilma saa sen pomppimaan. Myöhemmin Samuli ei sitten enää purkanut mitään mikä toimii. Sen sijaan varuttuaan hän suunnitteli paljon sellaista, joka toimii.

Vasilin nuoruusvuosien seuraaminen oli Pyhälle Basileios Suurelle yhtä kevyt homma kuin Samulin seuraaminen arkkienkeli Mikaelille. Sen lisäksi että Basileios varmisti normaalien pojille sattuvien vahinkojen rajoittumisen harmittomaksi, hän tarkkaili sitä että Vasili osasi olla hiljaa silloin kuin piti. Taito, joka Neuvostoliitossa

oli tarpeen. Eikä ollut myöhemmin pahitteeksi Venäjäläkään. Sivu suun puhujia katosi Neuvostoliitossa silloin tällöin tuntemattomille teille, eikä heistä sen jälkeen kuultu mitään. Yksi merkintä Vasilistakin tosin kertyi. Oman pioneeriosastonsa sihteerinä Vasili hankki tuhat nuorisojärjestö Komsomolin ilmaisjakelulehteä ja komensi osastonsa jäsenet Moskovan kaduille myymään niitä viidelläkymmenellä kopeekalla kappale. Basileios ei siihen puuttunut, koska Vasili ei ottanut rahoja itselleen vaan osti niillä koko osastolle mehua ja leivoksia. Eikä sekään saanut Basileiosta reagoimaan, että leivoskestien seurauksena Vasili valittiin osaston puheenjohtajaksi.

Kun Jumala keskusteli arkkienkeli Mikaelin kanssa siitä mihin Samuli pannaan opiskelemaan, kaukokatseisuus hieman petti. Jos olisi katsonut kauemmaksi, hän olisi ohjannut Samulin Kauppakorkeaan. Mutta ei Jumalaa voi siitä syyttää että yhdeksänkymmenluvulla meno Suomessa muuttui jumalattoman ahneeksi. Enemmän siihen syyllisiä olivat Ronald Reagan ja Margaret Thatcher, jotka päästivät vapaan markkinatalouden valloilleen. Kun asiasta ei vielä ollut merkkejä seitsemänkymmenluvun loppupuolella, Mikael ohjasi sovitun mukaisesti Samulin Teknillisen Korkeakoulun koneosastolle. Oiva valinta hänen mielestään, koska Suomi tarvitsi insinöörejä suunnittelemaan vientikelpoisia koneita. Varmistaakseen sen, että Samulista tulee pätevä koneenrakentaja, Mikael hoiti hänelle opiskelujaksi tuntiopettajan määräaikaisen viran Helsingin Teknilliseen Opistoon. Korkeakoulun teoreettisten opintojen lisäksi Samuli pääsi sillä tavoin kokeile-

maan käytännössä koneiden valmistamista. Kyky nähdä kolmiulotteisina paperille ja myöhemmin tietokoneen ruudulle piirretyt rakenteet auttoi. Varmaan Samuli olisi iltarukouksissaan kiittänyt siitä taidosta Jumalaa, jos olisi ollut uskovaisuuteen taipuva. Taipuvuuden puutteessa Samuli vain ihmetteli, etteivät kaikki nähneet jo piirustuksista toimiiko kone vai ei. Opintoihin hän suhtautui terveellä maalaisjärjellä, arvosanoilla ei ole väliä, kunhan valmistuu mahdollisimman pian.

Jos Samuli olisi ollut humoristi, hän olisi ottanut motokseen vanhan teekkariviisauden: Teoria on lässyn lässyä ja käytäntö ählämsählämiä ja todennut sen sanottuaan olevansa enemmän ählämsähläm-puolen miehiä. Mutta Samuli ei ollut rullaturpa. Siksi hän käytti opiskeluaikojensa iltoja Teknillisen Opiston konesalissa sorvailen osia koneisiin, joita oli päivisin päähänsä piirrellyt. Melko nopeasti Samuli pystyi sorvaamaan osia sellaisiinkin koneisiin, joita ei ollut ehtinyt piirtää. Jumalan antama kolmiulotteinen hahmotuskyky kehittyi kuukausi kuukaudelta paremmaksi ja paremmaksi, mistä tietenkin seurasi että Samuli sorvaili aina vain monimutkaisempia osia. Ei niistä mihinkään hyödylliseen ollut, mutta kun niitä sai Opiston koneella ja Opiston teräksistä sorvailla, Samulihan sorvasi. Muutamat vanhemmat lehtorit katsoivat alkuun pahalla tuntiopettajaa, joka vietti vapaa-aikaanakin Opistolla, mutta päätyivät sitten siihen että kun Samuli ei työkseen tekeleitään sorvannut, niin touhun voi laittaa nuoruuden innon piikkiin. Ei siis sellaisen ahkeruuden tai vastuuntunnon, joka olisi häirinnyt muiden, lekosia ja lyhyitä työpäiviä tekevien opettajien arkea.

Kesälomat Samuli sai kulumaan Kemiön Kone Oy:n hallissa. Siellä olevilla koneilla Samuli sorvaili, hioi ja hitsaili iltaisin varaosia paikallisten maanviljelijöiden traktoreihin ja koneyrittäjien maansiirtokoneisiin. Salossa ja Turussa majaansa pitävät maahantuojat katsoivat aluksi moista yksityisyritteliäisyyttä pahalla mutta kun eivät asialle mitään voineet, käänivät sen voitokseen. Koneita myydessään kertoivat Kemiönsaaren isännille ja kaivinkoneyrittäjille ettei varaosista tarvinnut murhetta kantaa, paikallinen paja tekee sellaiset yön yli.

Alkuun Kemiön Kone Oy:n omistaja ei maksanut Samulille mitään, mutta kun varaosatilauksia alkoi tipahdella siihen tahtiin että niistä alkoi kertyä liikevaihtoa, omistaja päätti korvata innokkaan harrastajan panoksen. Ei millään mahtisummilla, mutta sellaisilla kuitenkin että tuntiopettajan palkka ja varaosien valmistamisesta saatu korvaus riittivät kattamaan opiskelijaelämän. Jos asiassa haluaa nähdä jotain korkeamman tahon ohjausta, niin Samuli omaksui sorvaamalla luterilaisen moraalin elisen, että työnteolla ja rahantulolla on jonkinlainen yhteys.

Pyhä Basileios ohjasi Vasilin kaukaa viisaasti opiskelemaan lakia. Ajatteli varmaan ettei oikeuslaitos ainakaan sataan vuoteen tule Venäjällä olemaan kovinkaan hyvässä kuosissa. Niinpä vilkkaan mielikuvituksen saaneen Vasilin on turvallisempaa istua sillä puolella pöytää, jossa lakeja tulkitaan, kuin sillä, jossa tulkintoja kuunnellaan. Kun Vasililla oli kokemusta pioneerosaston puheenjohtajuudesta, hänet valittiin jo toisen opiskeluvuoden alussa oikeustieteen laitoksen Komsomol-osaston puheen-

johtajaksi. Tehtävästä hän suoriutui niin kiitettävästi, että tiedekunnan politrukki pani nuorukaisen nimen muistiin ja suositteli häntä KGB:n tarkkailuohjelmaan.

Vasilin opinnot edistyivät suotuisasti osin oman lahjakkuuden mutta osin myös sen johdosta, että opiskelijoita valvova politrukki vihjaisi professoreille Vasilin olevan KGB:n uusien kykyjen listalla. Opintojen loppupuolella Vasili pääsi KGB:n opintoja täydentävään KGB:n jatkokoulutukseen ja pärjäsi sielläkin oivasti. Mentorit pitivät tulokkaasta, joka tilanteen vaatiessa osasi olla hiljaa ja sen salliessa keksi nopeita ratkaisuja tiedon hankkimiseen. Yksinkertaisia vakoojia KGB:ssä oli riittävästi, mutta luovia kykyjä vähemmän. Jos jossain, niin Neuvostoliitossa tieto antoi valtaa jopa niin vähäisille virkailijoille kuin Vasili alkuun oli.

Koska maa oli maailman suurin vaihdannaistalouden koelaboratorio, Vasili oppi vaihtamaan tietoa hyödykkeisiin. Aluksi niin että vaihto tiedon hieman arvokkaampaan tietoon, sitten sen arvokkaamman tiedon vielä arvokkaampaan ja lopuksi vaitioloon sen kanssa, jolle Vasilin hallussa oleva tieto saattoi olla haitallinen. Vaitiolo osoittautui yleensä rahanarvoiseksi tai jopa niin arvokkaaksi palveluksi, ettei sitä ruplilla voinut ostaa. Luvatus palvelun Vasili osasi sitten tarjota jollekin, joka arvosti palvelua enemmän kuin hän itse. Pieni tiedonjyvä saattoi kasvaa vaihdantaketjun lopussa oikeudeksi käydä valuuttakauppaa Berjoskassa tai jopa tukkoon Yhdysvaltojen dollareita. Kummatkin sellaisia vaihdannan välineitä, joilla opiskelijapojan elämä oli niin hyvälaatuista millaiseksi se kannatti huomiotta herättämättä nostaa.

Vasili oppi tietoja, palveluja ja tavaraa vaihtaessaan markkinatalouden alkeet: jokin voi olla muille arvokkaampaa kuin itselle. Kun Neuvostoliitossa ei pystynyt palkalla rikastumaan, Vasili panosti uraan KGB:ssä. Eihän maa sinänsä ollut köyhä, luonnonvaroja oli vaikka muille jakaa. Piti oppia vain olemaan niissä ympyröissä, joissa luonnonvarojen käytöstä päätetään, ja hankkia selaista tietoa, josta päättäjät ovat valmiit maksamaan tai jonka salaamisesta ovat valmiit maksamaan vielä enemmän.

Poikien vasta aloitellessa työuraansa taivaassa pidettiin johtoryhmän kokous. Itsestään selvänä puheenjohtajana toimi Jumala, joka piti kokouksen alussa taivaan mitta-kaavassa pitkähkön alustuksen.

– Armolliset johtoryhmän jäsenet, me emme voi jatkaa taivaassa samalla tavalla kuin ennen. Edessä on mittava rakennemuutos, joka johtuu nähtävissä olevasta kestävyysvajesta. Ihmisiä syntyy maapallolle enemmän kuin kuolee, mikä johtaa siihen että yhtä enkeliä tai pyhimystä kohden on vuosi vuodelta enemmän kaitsettavia. Myös maallistuminen lisää taivaan kestävyysvajetta koska taivaaseen pääsee yhä harvempi, mutta meidän on kuitenkin tällä pienellä joukollamme kaitsettava kaikkia eläviä. Meidän on ryhdyttävä tuottavuustalkoisiin, jotta voimme taata asiakkaille samantasoisien palvelun kuin ennenkin.

Enkelit ja pyhimykset vilkuilivat ympärilleen. Tästä oli puhuttu ennenkin, mutta tällä kertaa Jumala näytti olevan tosissaan.

– Meidän täytyy sopeutua käynnissä oleviin muutoksiin, jatkoi Jumala. – Maan päällä käynnissä oleva globalisaatio aiheuttaa meillekin tarpeen organisoida toimintatapojamme uusiksi. Siksi olen päättänyt aloittaa pienimuotoisen kokeilun, jossa joidenkin mielestä ehkä rikotaan rajoja. Olen kuitenkin varma, että tulevat vuosikymmenet todistavat että päätös on tarpeellinen. Vaikka iäisyudessa ei ole kiirettä, kokeilu aloitetaan siis pienimuotoisena.

Eri maailmankolkilta tulleet enkelit ja pyhimykset pälyilivät uudemman kerran hermostuneesti toisiaan. Mitähän Jumala oli mahtanut päättää ja miten se tulee vaikuttamaan heidän tulevaisuuteensa? Taivaassa muutoksiin suhtauduttiin vielä varovaisemmin kuin maan päällä. Täällä kun pelattiin hieman eri säännöillä ja aikajänteellä.

– Kokeilu ei vaikuta kenenkään toimenkuvaan näin aluksi, joten olkaa rauhassa. Pyhä Basileios on ensimmäinen, joka osallistuu kokeiluun, ja hän on antanut siunauksellisesti suostumuksensa toimia koepyhänä.

Tämä ei rauhoittanut kuulijoita, puheensorina vain yltyi. Jumala viittasi kädellään Basileiokselle, joka nousi ylös pilvenhattaralta jonka reunalla oli istunut.

– Kuten Jumala avauspuheenvuorossaan totesi, sekä kestävyysvaje että globalisaatio pakottavat meidät muuttamaan toimintatapojamme. Koska haluamme säilyttää palveluissamme inhimillisen otteen, jos sallitte pienen kevennyksen, meidän on rikottava reviirirajoja. Enää emme voi kunnioittaa uskontokuntien reviirillistä itsemääräämisoikeutta yhtä tiukasti kuin aikaisemmin. On ajateltava isompia kokonaisuuksia.

Nyt sorina kiihtyi. Uskontokuntien itsemääräämisoikeus oli ikaikainen saavutettu etuus, josta ei oltu valmiita luopumaan. Jokainen kuppikunta oli varma siitä, että pystyy itsenäisesti hoitamaan palvelunsa. Toisaalta Jumala oli oikeassa, asiakkaiden lukumäärä virkailijaa kohden oli kaikissa uskontokunnissa nousussa. Ehkä Jumalan puheissa oli sittenkin viisauden siemen. Sorinan vaimennuttua tarpeeksi Basileios jatkoi:

– Olen suostunut Jumalan pyynnöstä ottamaan kummitaitsettavakseni myös luterilaisen Samulin. Kaitsemisesta luterilaisessa maailmassa, pääosin tietenkin Suomessa, vastaa yhä arkkienkeli Mikael, mutta Jumala on antanut minulle valtuudet huolehtia kaitsemisesta siltä osin kun Samuli aikuisena saa päähänsä liikkua joko ortodoksissa tai katolisessa maailmassa.

Kuuntelijat kohahdivat, ennenkuulumatonta radikalismia. Poljettiin tässä kirkkokuntien itsemääräämisoikeutta, kun Basileios Pyhä saa liihotella ympäri Eurooppaa hoitamassa asioita ortodoksien maailman ulkopuolella? Millainen on Basileioksen raportointivelvollisuus paikallisille arkkienkeleille ja pyhimyksille? Ja miten matkustelusta aiheutuvat kustannukset jaetaan? Jumalan pitää vähintään maksaa Basileioksen päivärahat.

– Veljet ja toverit, ei syytä huoleen. Mitään isompaa muutosta ei tässä vaiheessa tehdä. Se, että kaitseen Vasilia kaikkialla maailmassa ja Samulia hänen kotimaansa ulkopuolella, ei vaikuta uskontokuntien reviiireihin eikä niiden itsenäisyyteen. Tämä on vain kokeilu. Mutta jos koe onnistuu ja huomataan, että selvittää pienemmällä resurssien käytöllä liikuttaessa uskokuntien rajoja ylittä-

vällä mandaatilla, koetta voidaan laajentaa. Vapaaehtoisesti tietenkin, kuten meillä on täällä tapana.

Enkeli- ja pyhimysjoukosta kuului helpotuksen huokaus. Jos kestävyysvaje voidaan hoitaa näin pienin askelein, turha tätä on sitten vastustaa. Isommissa organisaatiomuutoksissa oli aikaisemmin käynyt niin, ettei kaikille ollut riittänyt johtavien enkeleiden ja pyhimysten virkoja. Tällä kertaa näytti siltä, että kaikki saavat pitää aikaisemmat tittelinsä ja etuutensa. Tosin arkkienkeli Mikael hieman murjotti, mutta hänhän olikin murjottavaa enkelityyppiä. Muutokset eivät olleet Mikaelin mielestä koskaan hyväksi. Turhaan ei maan päällä puhuttu vanhoista hyvistä ajoista. Jos lyhyen ihmiselämän aikana oppi arvostamaan vanhoja tapoja, luulisi niiden olevan kunniaissa täälläkin missä aikaa mitataan ikuisuudella. Jos Mikael olisi jo silloin tiennyt, että Jumala oli ohjeistanut Basileiosta huolehtimaan myös siitä, että Vasilin ja Samulin polut aikuisiällä yhtyvät, Mikael olisi murjottanut tuimemmin. Olisi jopa saattanut heittää narkästyneen katseen kohti Jumalaa. Varmaan tosin vasta kun Jumala olisi ehtinyt kääntää selkensä.

Kokouksen lopuksi Jumala valtuutti arkkienkeli Gabrielin välittämään tehdyt päätökset pilvipalvelun avulla taivaan koko väelle. Niin oli tapana, jottei kukaan pääse sanomaan että päätöksiä tehdään salassa. Tapa oli otettu käyttöön sata vuotta sitten, kun taivaaseen säädettiin uusi perustuslaki. Sekin oli lyhyt ja ytimekäs, sellainen jollaisia Jumalalla oli tapana säädellä.

1

Diplomi-insinööri Samuli Huttunen pysähtyi seisomaan työpaikkansa pihalle, ja komealtahan se näytti uusi neonylty hallin seinässä. Firman hallitus oli päättänyt vaihtaa yhtiön nimen modernimmaksi. Uudessa kyltissä luki komeasti: EUROPRODUCTS LTD. Kemiön Kone ei ollut ainoa suomalainen yritys, joka oli nimenvaihtotalkoissa. Uusi aika vaatii uudenlaisen asenteen, pitää olla kansainvälinen jotta pärjää. Se, että Kemiön Koneen asiakkaat olivat suomalaisia vientiyrityksiä eikä Kemiön Kone myynyt mutteriakaan maan rajojen ulkopuolelle, ei nimenvaihtoa hidastanut. Talous- ja yrityssuunnittelujohtaja Irmeli Lövdal oli asian päättänyt ja saanut hallituksen innostumaan. Irmeli perusteli muutosta sillä, ettei firma kansainvälisty ikinä, elleivät kaikki työntekijät ajattele kansainvälisesti.

Samulin kohdalla nimenvaihto ei lisännyt kansainvälisyyden astetta, mutta hän mielti että jos se sen muille työntekijöille tekee, niin mikäs siinä. Eihän muutos maksanut kuin kyltin, uusien käyntikorttien, kirjeiden ja kuorien painamisen verran. Halvallahen tästä kansainvälistymisestä selvittää, olisi Samuli sanonut neiti Lövdalille jos

olisi uskaltanut. Mutta varmaan Mikael esti sanomasta, olihan Lövdal omistajan veljentytär.

Irmeli olisi tuskin suuttunut Samulille, vaikka tämä olisikin kommentoinut nimenvaihtoa. Niiden muutama vuoden aikana, jotka he olivat ehtineet olla työtovereita, Irmeli oli pannut merkille Samulin kyvyt. Myymään Samulia ei voinut päästää, mutta suunnittelijana ja tuotteiden kehittäjänä tämä oli ylivertainen. Irmeli itse oli tuplatutkinnon insinööri ja ekonomi, joten hän ymmärsi millä tavalla firma tekee voittoa. Samuli taas halusi tehdä vain hyviä tuotteita eikä ymmärtänyt, että voittoa tulee sitä enemmän mitä enemmän myydään samaa tuotetta. Suuruuden ekonomia ei tainnut mahtua Samulin pieneen päähän. Toisinaan Samuli paranteli asiakkaiden tuotteita niin innokkaasti, että juuri kun edellinen parannus oli saatu myydyksi, Samulilla oli jo uusi työn alla. Eivätkä ne kauaa ehtineet olla työn allakaan, kun mies tuntui pystyvän päässään testaamaan osat jo ennen kuin ne on sorvattu.

Kahdeksankymmenluvun lopulla Suomessa vienti veti ja raha oli löysässä. Ensin oli purettu pankeilta korkosäännöstely ja sitten vapautettu yritykset ottamaan lainaa myös ulkomailta. Korkojen kivutessa toiselle kymmenelle suomalaisetkin pankit ryhtyivät tyrkyttämään valuuttalainoja niillekin asiakkaille, joilla ei ollut valuuttatuloja. Horjuvan markan viidentoista prosentin korkoihin verrattuna viiden prosentin valuuttalainat tuntuivat monen kotimarkkinayrityksen mielestä lähes lahjoituksilta.

Koska jokainen joka älysi pyytää sai rahaa niin paljon kuin halusi, maata risteili vastavalmistuneiden eko-

nomien joukko hamuamassa ostettavia yrityksiä. Joillain oli ajatuksena tehdä pikavoittoja fileeraamalla alihinnalla ostettu yritys lihoiksi sopimuksessa olevan musteen kiuuttua, toisilla siinsi ajatuksissa kerätä ostoksistaan nippu kehitysyhtiöksi nimeämänsä firmaan ja rahastaa voitot listaamalla se pörssiin. Yhtä kaikki, liituraitainen hailauma kiersi Suomea haistelemassa ja maistelemassa saaliskaloja. Jopa niin syrjäisille paikkakunnille ehdittiin kuin Kemiö.

Irmeli ei päästänyt Samulia mukaan firman neuvotteluihin, vaan hoiti ne itse. Myyntiä enemmän häntä houkutti kuitenkin mahdollisuus saada Kemiön Kone, nykyinen Europroducts pörssinoteeratuksi. Listaaminen mahdollistaisi firman laajentamisen ilman rahaa, tarvitsee vain painaa heikommalla äänivallalla varustettuja osakkeita ja silti kontrolli säilyy hänellä. Tai tarkemmin ottaen isän veljellä. Samulin kyky luoda uusia tuotteita nopeammin kuin kilpailijat on se ydinosaaminen, jonka varaan uskaltaisi rakentaa isommankin firman. Sitten kun firma on listattu, Samuli pitää opettaa pörssiyhtiön tavoille. Kaikkea mitä mieleen tulee ei kannata eikä saa kehittää. Riittää kun miettii miten nykyisiä vitkuttimia voi tehdä halvemmalla.

Nuoret liituraitaiset kukkopojat menettivät mielenkiintonsa kun Irmeli teki selväksi, ettei firmaa voi ostaa kokonaan eikä edes sen enemmistöä. Siksi Irmeli ryhtyi kehittämään listaussuunnitelmaansa omin voimin. Nykyisellään Europroducts on liian pieni listattavaksi. Sitä pitää kasvattaa. Jos hallia laajentaa länteen samankokoisella hallilla, varustaa sen moderneilla tietokoneohjatuilla sor-

veilla ja jyrsimillä ja tekee vanhassa hallissa vanhoja tuotteita vanhoille asiakkaille, niin Samuli voi keskittyä luomaan uusia tuotteita uusille asiakkaille uudessa hallissa. Jos alihankkija pystyy myös parantamaan ostajan lopputuotteita niin kuin Samuli pystyi, hinnatkin saadaan neuvotelluksi kohdilleen. Irmeli mietti että listautuminen kannattaa kuitenkin tehdä vasta sen jälkeen, kun uusi halli on valmis ja sinne on saatu riittävä tilauskanta uusilta asiakkailta.

Irmelillä oli listautumisessa myös oma lehmä ojassa. Nuorelle, koulutetulle ja omasta mielestään riittävän näyttävälle nuorelle naiselle Kemiönsaari ei pystynyt tarjoamaan ruusuista tulevaisuutta. Uramahdollisuudet olivat olemattomat, saarelta ei löytynyt montaa edes Europroductsin kokoista yritystä. Siviilipuolella tarjonta oli vielä vaatimattomampaa. Vapaana olevat miehet tuntuivat olevan kiinnostuneempia traktoreistaan kuin hyvin koulutetusta nuoresta naisesta. Ja niitäkin vapaita miehiä saattoi tavata vain K-kaupan tai R-kioskin kassalla. Lauantaina lottokuponkia jättipotin toivossa jättävien jonosta en kyllä itselleni miestä valitse, tuumi Irmeli. Samulikin oli toivoton tapaus. Muuten kyllä olisi kiltti ja kelvollinen, mutta hormonien sijasta sen päässä hyrrää vaihdelaatikoiden rattaat.

Mutta jos Europroducts olisi pörssiyritys, firma voisi perustaa konttorin Helsinkiin hoitamaan pörssiasioita ja kansainvälistymistä. Pääkaupungissa voisi löytyä aviomieskandidaatteja muualtakin kuin lottojonosta.

Jotta saisi jonkinlaisen käsityksen siitä millä aika-
taululla listautumista kannattaa suunnitella, Irmeli käveli

toimistosta tuotantohalliin arvelleen löytävänsä Samulin varmemmin sieltä.

Nähdessään Irmelin laskeutuvan portaita hallin puolelle Samuli sammutti sorvin ja otti kuulosuojaimet pois, varmaan sillä on jotain asiaa. Ei se muuten korkokengissään tehtaan lattialle tulisi.

Irmeli käveli suoraan Samulin luo, katseli sorvin vieressä valmiina olevia osia ja ihmetteli miksi koulutettu mies jaksaa itse olla innostunut sorvaamaan, vaikka tehtaalla on oikeitakin sorvareita. Luulisi tuon osaavan käyttää aikansa tehokkaammin. Varmuuden vuoksi Irmeli ei kysynyt Samuilta uusista osista. Kerran hän oli kysynyt ja saanut puolen tunnin innokkaan vastauksen ymmärtämättä sanaakaan. Irmeli päätti johdatella Samulin toisella tavalla antamaan ne vastaukset, jotka tarvittiin.

– Samuli. Tilauksia on tullut viime aikoina kiitettävästi. Pysytäänkö me aikatauluissa?

– Melko hyvin, vastasi Samuli. – Olen jutellut poikien kanssa että tarpeen tullen venytetään päivää. Hyvähän se on että pitää kiirettä.

– Entä jos tilauksia tulee vielä enemmän?

– Tehdään vielä pitempää päivää.

Irmeli piti tauon. Mieheltä puuttuu kunnianhimoa, sille riittää kun se saa askarrella keksimiensä vekottimien parissa.

– Mutta mahtuuko kaikki tavara halliin, jos päivää pidennetään?

– Siitä minun on pitänytkin jutella. Meidän kannattaisi miettiä jonain päivänä koneiden paikat uusiksi ja laittaa

Onko Jumala maailman paras businessenkeli?

Veijariromaani siitä, miten korkeimman ohjaus auttaa suomalaisen keksijän maailman markkinoille

Auttaakseen Samuli Huttusta ja Vasili Vissarovia elontaipaleella Jumala joutuu hajottamaan Neuvostoliiton, yhdistämään Saksat ja siirtämään Kiinan markkinatalouteen. Vähempi ei riitä ennen kuin suomalainen keksijä ja venäläinen oligarkki älyvät yhdistää voimansa maanmiestensä auttamiseksi. Asiaa avittaa myös Taivaan organisaatiomuutos, jonka myötä Vasilin suojelusenkelin Basileios Suuren vastuulle siirtyy myös Samuli silloin, kun tämä astuu ortodoksiselle tai katoliselle maaperälle.

”Teos osuu napakymppiin. Sitä lukiessa alkaa pelätä, että jotakin vastaavaa voi tapahtua – ellei ole jo tapahtumassa.”
– *Martta Kaukonen, Ilona, Aunen ketjureaktiosta (2013)*

Kannen kuva ja suunnittelu: Janne Harju

84.2

www.tammi.fi

ISBN 978-951-31-8011-9